చిరునామా

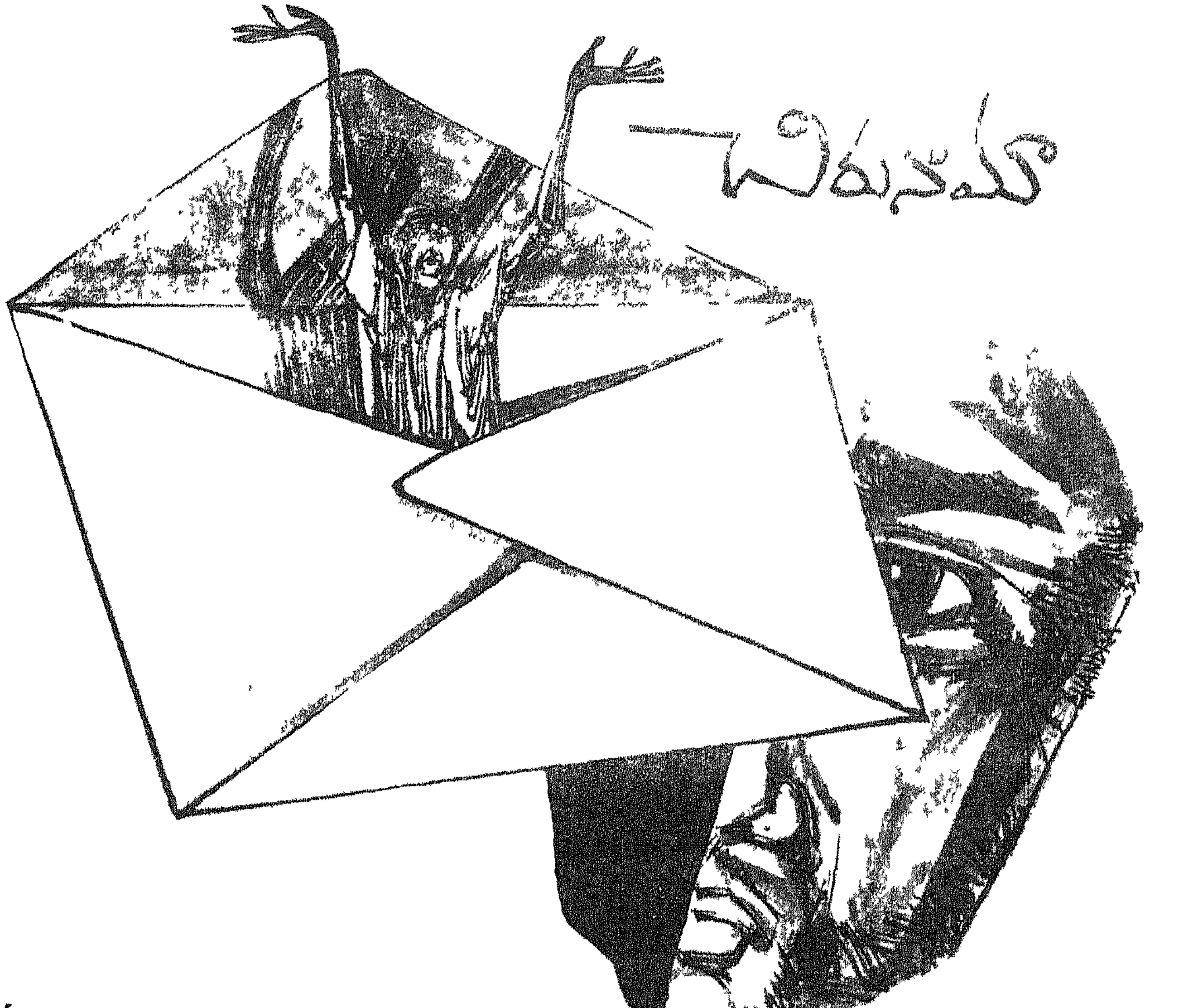

తన పేరు పెట్టి పిలవగానే క్లినిక్ రూమ్‌లోకి ప్రవేశించాడు చలపతి. నిత్యం చిరునవ్వు చిందించే డాక్టర్‌గారి ముఖం కందగడ్డలా తయారై ఉంది.

"హలో! చలపతిగారూ! రండి చూశారా ఈ దారుణం. వంద రూపాయల బిల్లుకి పాతిక ఇవ్వాలనుకున్నాడట ఒక పేషెంటు. పేదవాళ్ళమంటున్నారని బాగా తగ్గించాను. అందులో కూడా [illegible] ఎగవేస్తానంటే మేం సేవ చెయ్యడం ఎలాగ చెప్పండి? న్యాయంగా డబ్బు అడిగితే చెడ్డ డాక్టర్. ఉచితవైద్యం చేసి పెళ్ళాం పిల్లలకి చిప్ప, కర్ర ఇచ్చి వీధిలోకి పంపితే గొప్ప డాక్టర్! తెగ విసుగేస్తూ ఉంటుందండి. ఇంత కష్టపడి చదువుకొని, ఆపైన రాత్రనక, పగలనక అన్ని కోర్సులూ చదువుకుని వైద్యం చేసినా ఇల్లు గడవకపోతే ఎందుకండీ వెధవ బ్రతుకు!" దాచుకోలేనంత విసుగొచ్చింది డాక్టర్‌గారికి.

ఆశ్చర్యపోయాడు చలపతి మూడంతస్తుల భవనంలో, [illegible] రోగులతో కిటకిటలాడే [illegible] ప్రాక్టీస్ సాగుతోంది. పాపం, డాక్టర్ గారి ఆవేదనని 'బుర్ర' అని కొట్టిపారేయలేకపోయాడు చలపతి. మరిచిపోయిన సామెత అతనికి జ్ఞాపకం వచ్చింది 'ఎంత చెట్టుకు అంత గాలి'. అందుకే అతని మనసు [illegible] ముగిలింది.

"చెప్పండి, చలపతిగారూ!" నవ్వు ముఖంతో డాక్టర్‌గారి పలకరింపు. ఆలోచనలకి స్వస్తి చెప్పి తన జ్వరం గురించి పూసగ్రుచ్చినట్లు చెప్పాడు. తన బాధలు మరిచి ఎదుటివారి బాధలు తీర్చడానికి అంకితమైన వైద్య వృత్తికి మనసులో ఒక సారి నమస్కరించాడు చలపతి.

"ఈ మాత్రలు పూటకొకటి. ఈ గొట్టాలు..." మందులు వాడవలసిన విధానాన్ని చెబుతూ మధ్యలో ఆగిపోయాడు డాక్టర్. మందుచీటీ తిరిగి తీసుకుని నలిపి చెత్తబుట్టలోకి విసిరాడు. లేచి ఎదురుగా ఉన్న అద్దాలబీరువా తెరిచి, కొన్ని శాంపిల్ మందులు తెచ్చి చలపతి కిచ్చాడు. మనసంతా నిండిన కృతజ్ఞతా భావాన్ని 'థాంక్యూ సార్'గా వ్యక్తంచేసి బయటికి నడిచాడు చలపతి.

ప్రపంచంలో అందరు వ్యక్తులూ డాక్టర్‌గారిలా మంచివారయితే తన లాంటి నిరుద్యోగి కంటే [illegible] ఉండరేమో అన్న పిచ్చి ఆలోచన చలపతి బుర్రలో ప్రవేశించేసరికి ఆ ఇంటి [illegible] ఇల్లు చేరాడు.

సత్యకృష్ణ

తండ్రి [illegible] మార్పుని పిచ్చాపాటీ మాట్లాడుతున్నాడు ఎవరితోనో.

"అమ్మా! [illegible] మంచినీళ్ళు తెచ్చి పెట్టు."

తల్లి ఇచ్చిన నీళ్ళతో మందు వేసుకుని పడుకున్నాడు చలపతి.

"ఈరోజు కూడా ఏమీ రాలేదురా" అంది వెంటనే తల్లి. ఆ 'కూడా'లో ఎన్నో అర్థాలు స్ఫురించాయి చలపతికి. అంటే, తను తన ప్రతిరోజూ 'ఈనాడు పోస్ట్‌లో నా [illegible] తప్పక ఉద్యోగం వస్తుంది' అని ఎదురు చూస్తున్నట్టు మాట! [illegible], నిజం చెప్పాలనిపించింది [illegible]. ఈ మూడేళ్ళుగా రాని ఉద్యోగం ఇంకా వస్తుందని ఎదురు చూస్తున్నావా, పిచ్చి అమ్మా! అని అందామనిపించింది కాని గమ్మత్తయిన ఆశాలహరులలో తేలుతున్న తల్లిని బాధించలేకపోయాడు చలపతి. అందుకే పైకి ఏమీ అనకుండా లోలో తాను నవ్వుకున్నాడు.

పైకి చూశాడు. [illegible] సొంతం [illegible] కనిపించింది ఇంటి కప్పు.

"అమ్మా! ఈ ఇంటి పైన ఎంత అప్పు చేశారు?"

"అమ్మేసే ధర దానికి [illegible]

వచ్చేమో. ఎన్ని కష్టాలు పడ్డా, నిన్ను ఇంజనీర్ని చెయ్యాలన్న ధ్యాసతప్ప వేరే లేదు మీ నాన్నగారికి. ఆయన అనుకున్నది సాధించాడు. అదే మాకు తృప్తి." అన్నీ పోయినా ఒక్కగానొక్క బిడ్డ పెద్ద చదువులు చదివాడన్న తృప్తి, గర్వం ఆ తల్లిలో స్పష్టంగా కన్పిస్తున్నాయి.

త్వరలో చేయిజారి పోబోతున్న ఇంటి కప్పు మీద నుంచి తల్లిమీదికి దృష్టి మరల్చాడు చలపతి. ఎన్నోకోర్కెలు తనకోసం త్యాగంచేసిన తలి దండ్రులకు తానేం చేస్తున్నట్లు అన్న ఆలోచన రాగానే తలపోటు భరించ లేనంతగా హెచ్చిపోయింది. కళ్లు మూసుకున్నాడు చలపతి. ఆ క్షణంలో అతని కళ్లముందు నిలిచిన మూర్తులు రెండు. అరవై రూపాయల పింఛనుతో తనని, తల్లిని పోషిస్తున్న తండ్రి. ఆయన ప్రక్కన సౌభాగ్యవతిగా, ఆదర్శమైన ఇల్లాలుగా నిలిచిన తల్లి. పాతిక సంవత్సరాల వయసుకే అలసినట్లనిపిస్తుంటే వీళ్లు ఇన్ని సంవత్సరాలు ఎలా జీవించారు? అని అనిపించింది చలపతికి. ఆలోచించే కొలదీ అతనికి ఆశ్చర్యం పెరిగిపోతోంది.

"ఎన్ని వేల కోర్కెల్ని అణచుకున్నారో! ఎన్నిసార్లు జీవితంలో రాజీ పడ్డారో! ఇన్ని రోజులుగా జీవితంతో పోరాడటం వాలా ..." తండ్రి పిలుపుతో చలపతి ఆలోచనలకి ఆనకట్ట పడింది.

"రామారావుగారు రేపు ఇస్తానన్నారు అప్పు. ఆ డ్రాఫ్టు కొని రేపు దరఖాస్తు పంపించు. ఏ పుట్టలో ఏ పాముందో." తండ్రి మాటలకి సరేనన్నాడు.

'ఇలా ఎన్నిసార్లు పంపటం? దరఖాస్తు పెట్టడం మానేస్తే కనీసం ఆ ఖర్చయినా మిగులుతుంది. చివరికి ఈ ఉద్యోగాన్వేషణ బంగారు లేడి వెనక పరుగులా ఉంది. ఈ చదువు బదులు కిళ్లీ కొట్టు పెట్టుకుని ఉంటే ఎంత బాగుండునో ఈపాటికి?' అలా సాగాయి చలపతి ఆలోచనలు.

ఒక్క క్షణం ఆ వాతావరణంలో ఉంటే నిజంగా పిచ్చెక్కుతుందేమోనన్న భయం వేసింది చలపతికి. అలా బయటికి వెళ్లి తిరిగి వద్దామనిపించి లేచాడు.

"ఇంజనీరు బాబూ! కొంచెం ఈ ఉత్తరం ముక్క రాసి పెడుదురూ!" అంటూ బ్రతిమలాడటం ప్రారంభించింది పనిమనిషి లచ్చి. రాసింది చదవమని, చదివింది మళ్లీ చదవమని, కొన్ని విషయాలు మార్చమని—ఇలా ఒక అరగంట సతాయించింది లచ్చి దాని కూతురికి రాయించిన ఉత్తరం పూర్తయ్యేసరికి. జీవితంమీద ఆశల్లేని లచ్చిలాంటి వారు ధన్యులనిపించింది చలపతికి. "ఏ పూట కూడుకోసం ఆపూటే తడుముకోవల్సిన ఎదవబతుక్కై పోనాది" అని రోజుకి వందసార్లయినా అంటుందని అంతలోనే గుర్తొచ్చింది చలపతికి. కూడు, నీడ, గుడ్డ విషయంలో అన్నింటా ఆశలు చంపుకొని బ్రతికే వారి జీవితాలు గుర్తుకు రాగానే తాను అపార్థం చేసుకున్నందుకు చింతించాడు చలపతి. "ఏనాడో పాపంచేసి ఉంటాం. ఈ జలమలో ఇలా పుట్టేం" అంటూ గుండె రాయి చేసుకుని బ్రతుకు వెళ్లబుచ్చుతారు లచ్చిలాంటి బీదవాళ్లు. ఇవన్నీ గుర్తుకొచ్చి,మనసు ఇంకా పాతాళం వైపు పయనించింది. భయం వేసి బయటికి బయలుదేరాడు సాయంత్రప్పు గాలికి, వాతావరణం మార్పుకి.

అలవాటు ప్రకారం ఆ నిరుద్యోగి కాళ్లు టౌన్ హాల్ దగ్గరున్న పబ్లిక్ లైబ్రరీ దగ్గరకు వెళ్లి ఆగాయి.

సాయం సమయం... పక్కలో ఈ వాతావరణం కవితకి ఊపిరి పోసినట్లు కవికి పైసా ఖర్చు లేక, ఈ స్ఫూర్తి రసాన్ని అందించవచ్చు. కాని ఈ పట్టణంలో ఆ సమయానికి ఒక మహాసభ జరుగుతూంది. మహా సముద్రంతో పోల్చదగినంత జనాభా హాజరైనప్పటికీ, వేదిక నలంకరించిన వారు మాత్రం అంత గొప్పవారు కారు. ఆమాటకొస్తే అసలు గొప్పవారు కాదు.

కొద్ది రోజుల క్రితం జరిగిన మున్సిపల్ ఎన్నికల్లో ఛైర్మన్ అయిన గంగయ్యగారి గౌరవార్థం ఏర్పాటయిన సన్మాన సభ అది. రెండు పెద్ద వర్గాల మధ్య విభేదాల వలన ఊరూ పేరూ లేని గంగయ్య ఛైర్మన్ అయి కూర్చున్నాడు. కొన్నాళ్ల క్రితం వరకూ బహు చిన్న వ్యక్తి. కాకపోతే ప్రొహిబిషన్ ఎత్తేశాక సారా పాటల్లో బాగుపడి అమాంతం కుబేరు డయిపోయాడు.

బ్రహ్మచారి, ఇంజనీరింగ్ పట్ట భద్రుడు, నిరుద్యోగి, పిల్లకాకి ఇత్యాది

THE INSTITUTE OF ENGLISH STUDIES
ఆంగ్ల భాషాబోధక సంస్థ,
17, [illegible] రోడ్డు, లేక్ ఏరియా,
నుంగంబాకం, మదరాసు-600 034
(వళ్లువరుకోటము ప్రక్కన)

WHAT CANNOT BE ACHIEVED BY SYSTEMATIC EFFORT ?

ప్రయత్నములను ఫలించని పనులున్నవా?

16 ఏండ్లు వయసున్నవారు పైబడినవారు

ఒక సంవత్సరములో

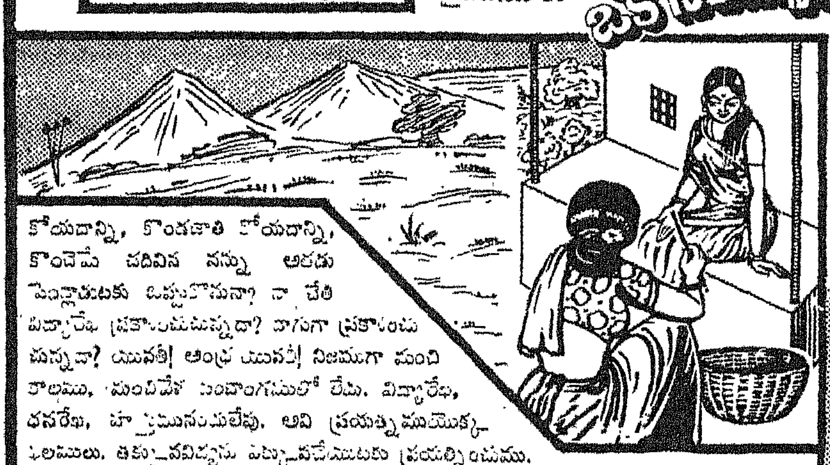

కోయదాన్ని, కొండవాలి కోయదాన్ని, కొంచెమే చదివిన నన్ను అతడు పెండ్లాడుటకు ఒప్పుకొనునా? నా చేతి విద్యారేఖ ప్రకాశించుచున్నదా? బాగుగా ప్రకాశించుచున్నదా? యువతీ! ఆంధ్ర యువతీ! నిజముగా మంచి కాలము, మంచివేళ [illegible] లేవు. విద్యారేఖ, ధనరేఖ, హస్తమునందులేవు. అవి ప్రయత్నముయొక్క ఫలములు. తక్కువవిశ్వాసం ఎక్కువచేయుటకు ప్రయత్నించుము. ఇప్పుడే ప్రయత్నించుము. అతనికే పాఠములు నేర్పునంతటి నేర్పు నొందుము. నీ పలుకులనతడు ఆలకించును. మరింపుమంత్రముచేనతనిని నీవు లొంగదీసుకొనెదవు. [illegible] అతడు [illegible] సగము. ఇది పెద్దల సందేశము. తప్పక ఫలించును.

G. SHANMUGASUNDARAM

విశ్రాంతి సమయములో
ఆంగ్లములో
సంభాషించుటకును, పరిచయముచేసికొనుట కును, తపాలా ద్వారా
ప్రారంభమునుండి కాని - లక్ష్యలక్షణ పరిశోధన పద్ధతిలో కాని
ఇంగ్లీషు
నేర్చుకొనవచ్చును.
ప్రారంభించు క్రొత్త తరగతులగూర్చి నేరుగా వచ్చిగాని, 20 పైసల తపాలాబిళ్లతో లేఖను వ్రాసికాని పూర్తి వివరములను తెలిసికొనండి. వెంటనే చేరండి.

బుల్లి బుల్లి బిరుదులు కల చలపతి జనం వెనక ఆఖర్న నిలబడ్డాడు. ఆహ్వాన పత్రాలందిన వారికన్నా గారంటీగా హాజరవుతాడు చలపతి. అతనికి దేవుడు చేసిన అన్యాయం ఏమని చెప్ప నిష్ఠూరం? దానిమీద అతను చేసుకున్న స్వయంకృతాపరాధం కష్టపడి పట్టా సంపాదించడం!! ఈ రెండు పాయింట్లనీ దృష్టిలో ఉంచుకొని అతనికి ప్రభుత్వం ఇచ్చిన బహుమానం నిరుద్యోగం.

కాలేజీలో చదువుకునేప్పుడు అదే ప్రపంచం అనుకున్నాడు చలపతి. కష్టపడితే సుఖం లభిస్తుంది అని అనుకుంటూ బయటికి వచ్చిన చలపతికి బుర్ర తిరిగింది. మరో ప్రపంచంలో అనుకోకుండా అడుగు పెట్టినట్లయింది. ఈ లోకం పోకడ అతనికి వింతగా తోచి బెంగ పెట్టుకున్నాడు. ఒక్క అన్నం మెతుకుకోసం వెయ్యి మంది దెబ్బలాడుకుంటున్న వైఖరి చూసి చలపతి గుండె జారిపోయింది. ఇలాంటి ప్రపంచంలో తనకి స్థానం ఉందా అన్న ఆలోచన వచ్చిందతనికి.

ఈ 'మరో ప్రపంచం' నాటకంలో తన పాత్ర 'పసికందు' అని తెలుసుకున్నప్పుడు సంపాదించిన డిగ్రీని చింపి పోగులు పోయాలనిపించింది. ఆ కాగితానికి విలువ లేదని నిరూపించబడినప్పుడు బరువు బాధ్యతలే గాని గట్టెక్కే మార్గం మాత్రం కనిపించనినాడు, చని పోదామనిపించింది చలపతికి. కాని ఎన్నో కష్టాలు అనుభవించి, తన బాగుకోసం కంట్లో వత్తులు వేసుకుని జీవిస్తున్న ముసలి తల్లితండ్రుల కోసం ఎదురీత సాగించడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు చలపతి. ఆనాటి నుండి ఈ మూడు సంవత్సరాలూ ఉద్యోగాన్వేషణలో అన్ని రకాల ఇక్కట్లూ అనుభవిస్తూనే ఉన్నాడు.

''గాంధీగారు చెప్పినట్లు మనమంతా నడుచుకోవాలి.'' గంగయ్యగారు ఉగ్గడించి మరీ చెపుతున్నారు! అంతబాధలోనూ నవ్వు వచ్చింది చలపతికి. గాంధీగారు ''దొంగ సారా బట్టీ పెట్టు'' అని గంగకి చెప్పారా? ''సారా పాటలు పాడి, కల్తీచేసి లక్షలు గడించేసి, కౌన్సిలర్లని కొనేసి, ఆపైన మున్సిపాల్టీకి ఛైర్మన్ అయిపోరా, గంగ'' అని గాంధీగారు తన చెవిలో ఉపదేశించినట్లు చెప్తున్నాడులే గంగయ్య అనుకున్నాడు చలపతి.

వేలిముద్ర బ్రాండ్ నాయకుల నోళ్ళలో పడి చిత్రవధ అవుతాడని ఆయనకి ఏమాత్రం తెలిసి ఉండినా, అసలు గాంధీగారు స్వాతంత్ర్య సమరంలో ప్రవేశించకపోను! ఇలా సాగిపోతున్న ఆలోచనల వలన తన బాధలు మరిచి,

వృషభరాజు —పి. కస్తూరి (మద్రాసు)

జాతిపిత మీద జాలి పెరిగి పోయింది చలపతికి.

గంగయ్య, ఊరిలోని రకరకాలసంఘాల వారు నిలువెత్తు దండలతో ముంచెత్తారు. ఆ ''మాయ దండలకూ'' ''దొంగ నమస్కారాలతో'' కృతజ్ఞత తెలుపుకున్నాడు గంగయ్య. ఈ లౌక్యం, కుట్ర ఇత్యాది విషయాలకు ఆలవాలమని రాజకీయం అంటే ఇష్టపడడు చలపతి. ఆత్మ గౌరవాన్ని హత్యచేసి, అడ్డమైన అనర్హులకు చేతులెత్తి జేజేలు కొట్టి జీవించేకంటే అతనికి అసహ్యం.

గంగయ్య అనర్గళంగా నోటికొచ్చినట్లు మాట్లాడేస్తున్నాడు మైకులో. కాని చలపతి ఆలోచనలకి అతని ఉపన్యాసం అడ్డు రాలేదు.

తెలుగు సినిమాలోని నాయకుడిలాగా అమాంతం వేదికనెక్కి ఒక చక్కని పాట రూపంలో ఈ నాయకుల గుట్టును రట్టుబయలుచేస్తే ఎలా ఉంటుంది అన్న పిచ్చి ఆలోచన కలిగింది చలపతికి. కాని తనకు తానే వెక్కిరించుకుని ఆ ఉద్దేశాన్ని ఉపసంహరించుకున్నాడు.

''అంతా నిజాయితీగా కష్టపడి పని చెయ్యాలి. ఇదే నా సందేహం (ఆయన ఉద్దేశంలో సందేశం!)'' అంటూ తన భారీ ఉపన్యాసాన్ని ఆపాడు గంగయ్య. ఎన్నింటినైనా సహించిన చలపతి ఈ మాటకి 'ఛీ' అనేశాడు పైకి. ప్రక్కనున్న ఇద్దరు ముగ్గురు చలపతి వంక ఒకసారి అదోలా చూసి, తిరిగి వేదికవైపు దృష్టి మరల్చారు—ఆణిముత్యాల్లాంటి సూక్తులేమైనా మిస్ అయిపోతారన్న భయంతో!

''కష్టపడి పనిచేసినవాడు నష్టపోతాడు'' అని తాను నిరూపించినట్లు భావిస్తున్న చలపతి ఆ ప్రదేశంలో ఇక ఉండలేక పోయాడు. తలపోటు బాధ మరింత పెరుగుతున్నట్లు అనిపించి 'ఇంటికి పోతే మంచిది' అనుకుంటూ ఆ సభాస్థలినుండి బయలుదేరాడు చలపతి.

''చింతించకు, సుఖం నీ సొంతం అవుతుంది'' అని సూక్ష్మంగా తత్వాన్ని చెప్తాయి అన్ని మత గ్రంథాలు. కానీ వక్రీ కాకుండా ఉండటం చెప్పినంత సులువు—కాదు పాటించడం. అందుకే ఎంతగా మానేద్దామన్నా, ఆలోచనలు చలపతి మనస్సుపై దాడిని ఆపడం లేదు. ఆలోచనా శక్తి లేకపోతేనే మంచిదేమో అనిపిస్తోంది చలపతికి. జంతువుల్లో మెదడు మనకున్నంత డెవలప్ కాని మూలాన బహుశా మనకంటే మానసికంగా సుఖంగా ఉంటాయేమో? చలపతి ఆలోచనలు ఎక్కడో బయలుదేరి ఎక్కడికో చేరుతున్నాయి. రోడ్డు వెంట ఇంటివైపు నడుస్తూనే ఉన్నాడు చలపతి.

''ఈ ప్రపంచంలో కష్టపడి బ్రతికితే కడుపు నిండదు. మా నాన్న ముప్పయి సంవత్సరాలు కష్టపడి నిజాయితీగా పనిచేసి, చివరికి అప్పుచేస్తే గాని రోజు గడవని స్థితిలో మిగిలి పోయాడు. అందరి కళ్ళూ డాక్టర్‌గారి ప్రాక్టీస్ మీదనే అయినా, నిజానికి ఆయనేం సుఖపడుతున్నాడు? సుఖశాంతులు లేకున్నా, నానా అవస్థలూ పడుతున్నా, అన్నీ బాగున్నట్లు నటిస్తాడాయన. ఈ నటన కోసం మరిన్ని కష్టాలు! 'బ్లెస్డ్ ఆర్ ది పూర్' అని బైబిల్—'పేదలంటేనే దేవుడికి ఎక్కువ ప్రేమ' అని హిందూమత గ్రంథాలు చాటుతున్నాయి. అయినా బిచ్చిలాంటి వాళ్ల జీవితాల్లో సుఖమెక్కడ? 'రేపు ఎలా?' అని ఆలోచిస్తే గుండె పగిలి చస్తారు వాళ్ళు. రేపు గురించి ఆశను చంపుకుని బ్రతుకుతున్నారు కాబట్టి, వాళ్ళు ఇంకా ప్రాణాలతో జీవిస్తున్నారు. అందుచేత అడ్డదార్ని త్రొక్కి గంగయ్యలా బ్రతికితే తప్ప...'' చలపతి ఒకసైకిల్‌ని ఢీకొన్నాడు. ఆ వ్యక్తి ఏవేవో అనేసి సైకిల్ ఎక్కి వెళ్ళిపోయాడు. చలపతి మళ్ళీ తన ఆలోచనల్లోకి వెళ్ళిపోయాడు.

'పాపం! గంగయ్యకు మాత్రం కష్టాలు ఉండవా? వ్యాపారం తారుమారైతే ఈ దండలు వేసినవాళ్ళే ''ఎవరు నువ్వు'' అని అడుగుతారు గంగయ్యని. ఆ విషయం తెలిసిన గంగయ్యకూ మాత్రం శాంతి ఎక్కడ ఉంటుంది? ఉన్నవాడి బాధల దోరకం, ఇక నాలాంటి వాళ్ల కష్టాలు సరేసరి!! ఉన్నవాడికీ, లేనివాడికీ లేని శాంతి సుఖాలు మరింక ఎక్కడున్నట్లు????..' చలపతి ఆలోచనలు అంతలోనే స్తంభించి పోయాయి. రక్తం మడుగులో పడి ఉన్న అతని శవం చుట్టూ జనం చేరారు. చలపతి అజాగ్రత్త వలన అపాయం జరిగినప్పటికీ, ఆ బస్ డ్రైవర్ని ముద్దాయిగా నిర్ణయించారు ప్రజలు. మరి చలపతికి చావు తర్వాతయినా సుఖశాంతుల చిరునామా దొరికిందో, లేదో?! ✱